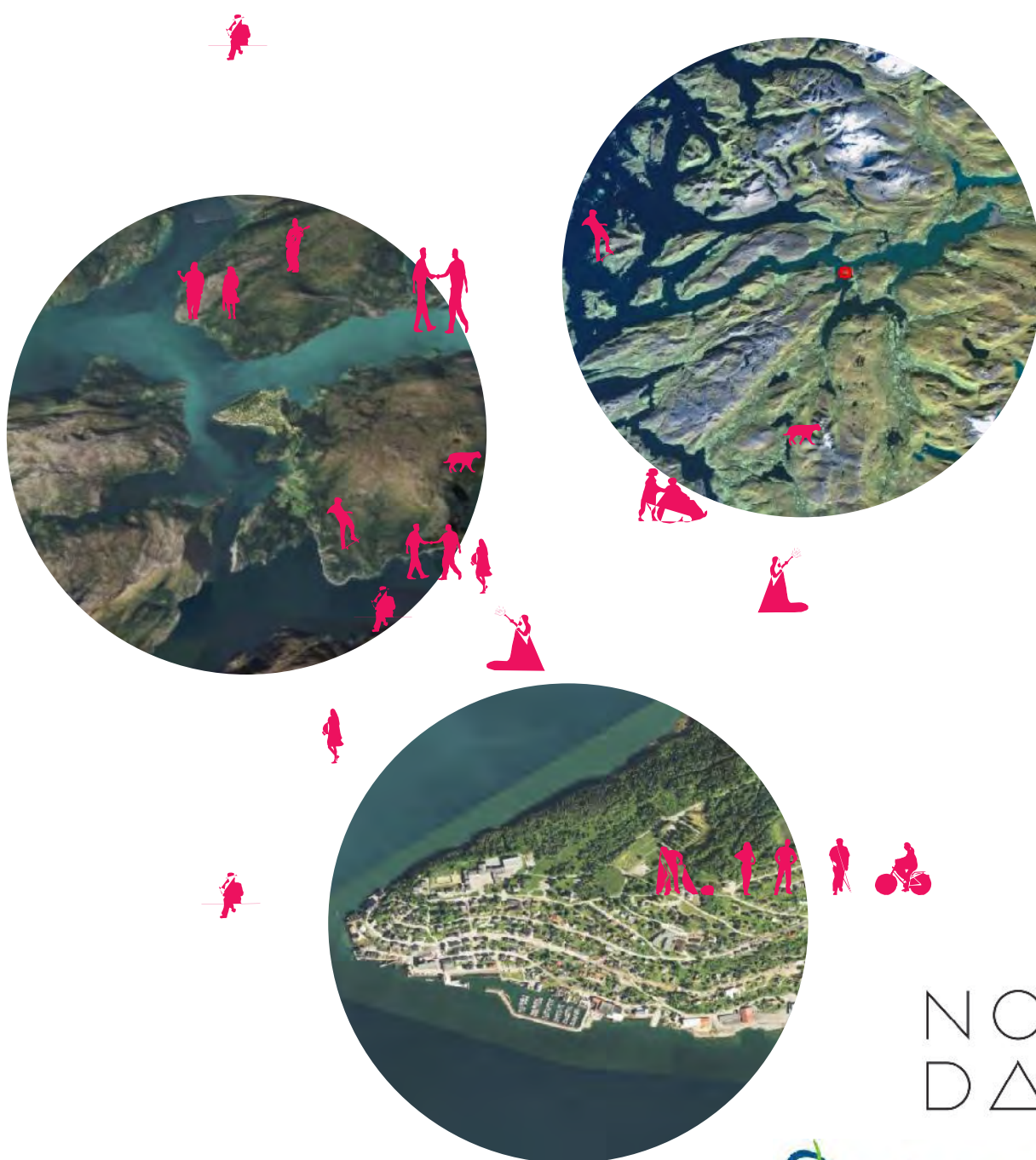

RAPPORT FRA
SEMINAR OG WORKSHOP

“UTVIKLING AV VANNFRONTEN PÅ HEMNESBERGET”

08.11.2018

NO
D△

 asplan viak

BAKGRUNN

Hemnes kommune inviterte NODA (Nordnorsk Design- og Arkitektursenter) og Asplan Viak til å arrangere seminar og stedsutviklingsworkshop på Hemnesberget 8. november 2018. Workshopen hadde tittelen: "Bli med og form FRAMTIDENS Hemnesberget!" og tok for seg utvikling av vannfronten på Hemnesberget.

Arrangør var Hemnes kommune og Nordnorsk Design- og arkitektursenter, i samarbeid med Nordland fylkeskommune, Distriktssenteret og Asplan Viak.

Workshopen var et ledd i prosessen med å komme fram til et forslag om en helhetlig og langsiktig plan for utvikling av vannfronten på Hemnesberget. Målgruppen var dagens innbyggere, nye innbyggere, besøkende samt lokalt næringsliv.

Målet med workshopen var å inspirere, involvere bredt og få innspill fra alle berørte parter, næringsaktører, politikere og ikke minst innbyggerne på Hemnesberget.

Innbyggere, utbyggere, planleggere og politikere var invitert til å delta i denne felles idemyldring for utvikling av vannfronten på Hemnesberget. Vel 50 engasjerte og motiverte deltakere møtte opp denne torsdagen. Formannskapet og Teknisk- og Miljøutvalget i kommunen var spesielt invitert og stilte med ni representanter.

Rapporten er utarbeidet i etterkant av workshopen og oppsummerer ideer, visjoner, diskusjoner og konklusjoner fra dagen.

Bildene i denne rapporten er tatt av Michele Widerøe og Ann-Kjersti Johnsen.

Alle illustrasjoner er laget av Tore Furuhatt.

Rapporten er utarbeidet av Ann-Kjersti Johnsen, Asplan Viak, Tromsø.

10.12.2018

N O
D Δ

BEGEISTRINGSFOREDRAG med MONA HANDELAND, DISTRIKTSSENTERET

“Stedsutvikling med perspektiv på små steder”
Mona Handeland orienterte om Distriktssenteret som jobber for å styrke attraktiviteten til kommuner og regioner. Distriktssenteret tilbyr kommunene gratis faglig hjelp og kompetanse, og bygger på erfaringer fra små og store prosjekter i distriktene. Spørsmålet er hvordan kan kommunen arbeide for å bli mer attraktiv for fastboende, besøkende og næringsliv? Senteret gir praktiske tips og verktøy til lokal samfunnsutvikling.

Særlige utfordringer og dilemma ble trukket frem; bl.a. spredte sentrumsområder, sentrum uten liv, parkering dominerer og manglende ressurser og kompetanse. Handeland drøftet videre hvordan videreutvikle småstedenes kvaliteter.

Stedsutvikling skaper fremtidstro!

- Stedsutvikling skaper engasjement, bevissthet og optimisme for framtida
- Stedsutviklingsarbeid bidrar til langsiktige dominoeffekter som ender i trivsel og bolyst
- Møteplasser og aktiviteter skaper engasjement

Forsker Espen Carlsson, Trøndelag Forskning og Utvikling

Kommunen i førersetet: sentral endringsagent
Hva gjør kommuner som er gode endringsagenter?

- Mobiliserer ulike aktører som en ressurs for gjennomføring
- Inngår partnerskap med næringsliv og organisasjoner
- Tar vare på ildsjeler som bidrar til gjennomføring av tiltak
- Får bistand fra og har god relasjon til regionale myndigheter

Handeland fortalte om erfaringer med

- 1) Bygdeutvikling i fjordlandbyen Sandane med stedsanalyse og flomanalyse, opprettelse av landsbyråd (næringsliv, politikere m.fl.)
- 2) Landsbyprosjektet Åkle i Iveland kommune med sambruk og samlokalisering
- 3) Toke brygge i Drangedal som sommerdestinasjon med en masse fasiliteter - lek, strand, båtliv.

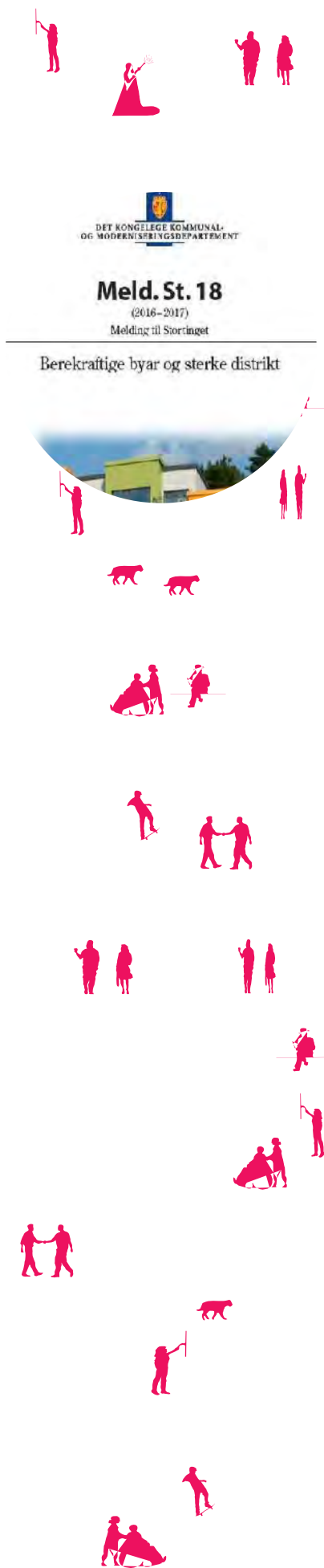
“Tett og åpen dialog mellom kommunen, prosjekterende og lokalbefolkningen samt god prosjektledelse har vært avgjørende for det vellykkede resultatet”.

Mona Handeland hadde flere gode og klare budskap til Hemnesberget:

- få frem det dere er stolte av, det dere vil vise utad
 - definer behov
 - få hjelp til å definere behov
 - Hva er Hemnesbergets unike karakter?
 - Hva er unikheten, i forhold til nabokommuner?
 - Lytt til behovene der ute
 - . Folk har lyst til å leke der ute!
- Bygder trenger møteplasser! Ikke minst for de som kommer nye til bygda og trenger nøytrale steder som cafeer/pubber/restauranter for å treffe folk.

Stedstilørighet er vesentlig for bolyst og botid.

DET KONGELEGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Meld. St. 18

(2016-2017)

Melding til Stortinget

Berekraftige byar og sterke distrikt

“FREMTIDENS HEMNESBERGET” PROGRAM FOR DAGEN

08.11 kl 13-19

- 13.00- 13:15 Velkommen v. ordfører Christine Trones.
Liten presentasjon NODA/Michele Widerøe
Liten presentasjon AV/ Ann-Kjersti Johnsen
Hva skal skje og hva ønsker vi å oppnå?
Avgrensning av oppgaven (bruk kart)
- 13:20- 14:00 “Attraktive og bærekraftige bymiljø i små byer”
v. Mona Handeland, Distriktssenteret
- 14:00-14:10 Kort pause
- 14:10-14:20 WORKSHOP med Asplan Viak
Introduksjon til workshopen, v. Asplan Viak/Ann-Kjersti
- Hva skal skje og hva ønsker vi å oppnå?
- Avgrensning av oppgaven
- Hvem er til stede på workshop?
- 14:20-14:30 Inndeling i grupper (2 og 2 sammen)
Oppvarming: “Hvilke forventninger har du til
dagen?” Noen deler litt av samtalen i plenum.
- 14:30-15:15 KVIKKOPPGAVER 1, 2 ,3 og 4
1) Hva er de gode kvalitetene ved
Hemnesberget? Hva gjør det godt å være her?
2) Hva er Hemnesberget sin identitet?
3) Hva er attraksjonsverdiene?
4) Hva er drømmene dine for Hemnesberget?
- 15:15-15:45 Pause med servering av suppe og kaffe
- 15:45 - 16:30 GRUPPEOPPGAVER (diskusjon)
1) Hvor er de gode stedene langs vannfronten?
(Tegn på kart/skriv)
2) Hvilke kvaliteter har disse stedene?
3) Hvordan lage opplevelser/attraksjonsverdi?
4) Hva er de viktigste tiltakene? Prioriter.
- 16:30-17:10 Presentasjon i plenum!
- 17:10-17:20 Kort luftepause med kaffe og kamkake
- 17:20-18:15 GRUPPEOPPGAVER (produksjonsorient./konkretisering)
Inndeling i grupper etter følgende tema:
1) Båttadisjon/historie/friluftsliv båt
2) Møteplasser/uteopphold/strandpromenade/Barn,
unge, lek
3) Kunst/Kultur/Musikk/Lokal mat
4) Fjord og fjell/Natur/Reiseliv
5) Næringsliv/Trafikk/Parkering
- Definer målsetting
- Definer tiltak, prioriter
- Hva må man gjøre noe med?
- Hva kan man gjøre noe med ganske raskt?
Illustrer!
- 18:15-18:55 Alle grupper presenterer i plenum!

INTRODUKSJON/ PRESENTASJONER

Christine Trones

ORDFØRER I HEMNES KOMMUNE

Christine Trones ønsket velkommen til seminaret og workshopen og understreket viktigheten av det gode stedet.

Marit Valla

Bygdeutvikler HEMNES KOMMUNE

Marit Valla ga en flott introduksjon til dagen med fokus på prosjektmålet og hensikten med workshopen og presiserte at arbeidet som nå gjennomføres er i tråd med gjeldende planverk for Hemnes kommune.

Hemnes kommune ønsker å bidra til at det utarbeides en god, helhetlig og langsiktig plan for utvikling av vannfronten på Hemnesberget, hvor befolkningen på stedet, eiere og andre interessenter får påvirke hvordan de ønsker at Hemnesberget skal framstå på kort og lang sikt. Hun tok opp tema som formgivning og estetikk, og stedsutvikling og stedsutvikling som viktige element innen en satsing på opplevelsesnæring.

I forkant av workshopen hadde Marit Valla og Karl Johan Lenningsvik, arealplanlegger i Hemnes kommune, hatt en grundig befaring med NODA og Asplan Viak langs vannfronten på Hemnesberget.

Georg Enga

Regionansvarlig HELGELAND REISELIV
www.visithelgeland.com

Georg Enga formidlet status på opplevelsesnæringa i Nordland og Helgeland og aktuelle prosjekt de jobber med som kan ha påvirkning for Hemnes.

Et viktig budskap som Enga formidlet:
“Norske kommuner trenger sysselsatte på stedet”.

forts. INTRODUKSJON/ PRESENTASJONER

Michele Widerøe

Daglig leder NODA (Nordnorsk Design- og arkitektursenter)

Michele fortalte om organisasjonen NODA og NODAs målsettinger. Formålet er å bygge og utvikle kompetanse om og innenfor design og arkitektur i nord; både hos offentlige og private beslutningstakere, blant barn og unge og hos den enkelte borger, slik at design og arkitektur blir naturlige virkemidler i en samfunnsutvikling for fremtiden.

Et viktig budskap fra Michele: Bruk profesjonelle fra egen landsdel!

Ann-Kjersti Johnsen

Landskapsarkitekt MNLA ASPLAN VIAK AS

Ann-Kjersti var “kaospilot” for dagen og informerte om dagens opplegg.

Hun introduserte workshopen med et innlegg om utvikling av steds-kvaliteter, og om betydningen av gode uteområder. Hun viste eksempler fra ulike steder i Norge.

Som landskapsarkitekt er hun særlig opptatt av steds-identitet, av livet mellom husene, sammenhengene og av opplevelseskvaliteter. Solid kunnskap om klima, natur og om landskapsmessige forhold er viktige forutsetninger for virket som landskapsarkitekt i nord.

Målet for dagen var å konkretisere ideer og legge grunnlag for fremtidig samarbeid og utvikling.

Målsettingen må være levende, trygge, vakre, sunne og bærekraftige bomiljøer.

Hva gir gode uteområder:

- Godt lokalklima
- Uterommene som møtested
- Menneskelige dimensjoner og skala, gode romdannelse
- Rom for aktiviteter
- God kvalitet på materialer og utførelse
- Vakre uterom, estetikk
- Grønne uterom

Identifisere kvaliteter!
Debattere!
Sammen er vi flere!
Fellesnevnerne!
Gode ideer!
Ikke gi opp!

KVIKKOPPGAVE # 1

“HVA er de gode kvalitetene ved Hemnesberget? HVA gjør at det er godt å være her?”

Gruppe 1

Beliggenhet. “Bypreg”. Sjø-Fjord-Båt=Unik kultur. Sjø på alle kanter. Nærhet til 3 regionsenter, spesielt Rana (Mo). Trygt og godt oppvekstmiljø, kort vei til økt tilbud. Grunnleggende off. service (skole, helse, bibliotek, omsorg osv.).

Gruppe 2

Trygghet. Godt å være her. Ren luft. Nærhet til funksjoner. Nær natur, nær fjorden - fjell, båt, kajakk, fiske. Festivaler - Hemnesjazz. Konserter året rundt. Vakkert tettsted. Ildsjeles, dugnad. Idrettsanl.

Gruppe 3

Nærhet til sjøen. Gåavstand. Utsikt. Trygghet.

Gruppe 4

Samholdet til innbyggerne. Ungdomsklubben, møteplassen. Havet, fin båt plass. Gode turmuligheter. Kort vei å gå til sentrum.

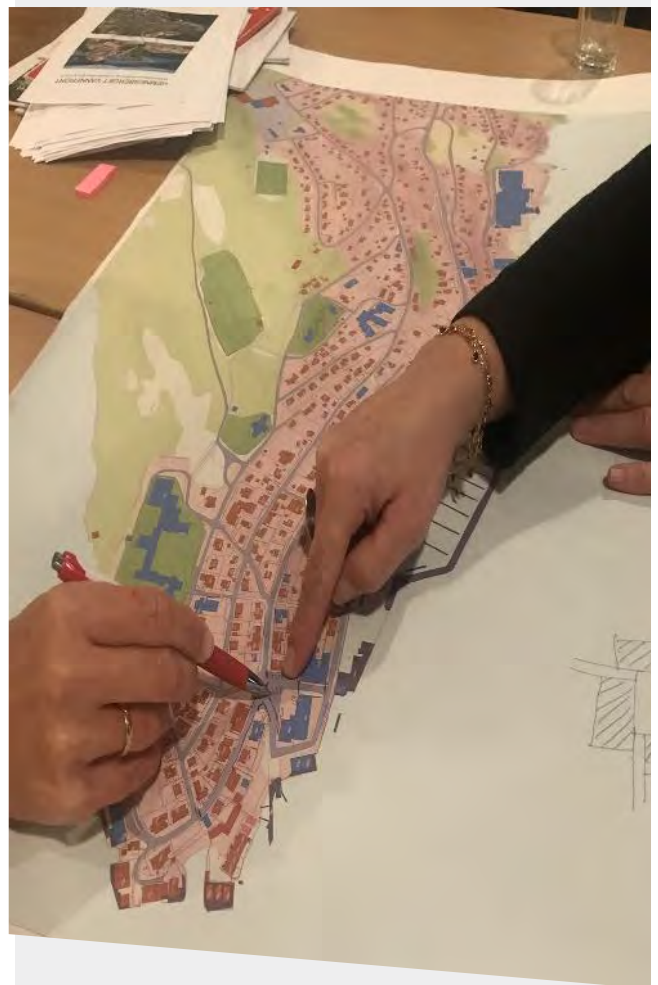
Gruppe 5

Sosialt. Naturskjønt. God beliggenhet. Gode solforhold og utsikt. Fortettet liten by, velplanlagt av Sverre Pedersen*. Ideell landsbykultur. Trygt. Vitale funksjoner fra vugge til grav. God dugnadsånd. Det trengs en landsby for å oppdra et barn! Sterkt samhold. Nøytral grunn i Helgeland-sammenheng. Sterk heiagjeng i forb. med næringsvirksomhet. Nyetablering. Loyalitet - Go'-fot-teori i praksis. Sentralskolen - godt klima, tidlig vår, frodighet.

Gruppe 6

Båt. Båttradisjoner. Kjent utenfor stedet for båttradisjoner. Fint ved vannfronten. Beliggenhet mot sjø. Sjarmerende. Har fått til mye. Gammel storhet. Dugnadsånd. Hemnesjazz. Kulturlivet.

“Det trengs en hel landsby for å oppdra et barn!”

forts. KVIKKOPPGAVE # 1

“HVA er de gode kvalitetene ved Hemnesberget? HVA gjør at det er godt å være her?”

Gruppe 7

Nærhet til sjøen. Sydvendt. Nordens Monaco. Trygghet. Oversiktig. Historisk interesse. Båt- og industrihistorie. Handel. Sentralt. Kjent for gryndervirksomhet.

Gruppe 8

Alt er flott. Promenaden, nærhet til havet, utsiden, uregulert natur, yrende festivalliv = fin ramme, småbåthavna, Lapphella/Renseanlegg, fjorden, båtliv, nærturområder, fint å gå langs marinen, gode uteoppholdsområder, nærhet fjord/fjell (skitur med båt), småbyfølelse/ok å rusle rundt.

Trygghet!
Godt oppvekstmiljø!
Nærhet til sjø og fjell!
Natur!
Friluftsliv!
Musikk!
Offentlig service!
Kultur!
Godt samhold!

KVIKKOPPGAVE # 2

“HVA er Hemnesberget sin identitet?”

Gruppe 1

Båt. Sjø. Kulturarrangement (festivaler). Historisk: Kirke, handel og samferdsel. Dugnadsånd og patriotisme - ståpåvilje.

Gruppe 2

Sjø. Båt og sjøliv. Kultur. Dugnadsånd. Industri. Båtbygging. Jazz. Petter Rønning (Rorbua). Ranabåt 17. Fisk. Kunst og kultur. “Der får dokker det til!” Festival. Småhusbebyggelse.

Gruppe 3

Samhold. Dugnadsånd. Engasjement. Musikk. Kunst. Båtliv (båtbygging).

Gruppe 4

(Ungdomsrådet: Kjersti, Sindre, Georg, Markus og Emil)

Båt. Hav. Fjell. COOP PRIX. Mat og vinhuset. Moloen. Lapphella.

Gruppe 5

Festivaler. Båtliv. Jazz. Kulturliv. Sang,. Musikk. Båtbyggertradisjon. Industri. Håndverktradisjon. Høy kvalitet. Lapphella. Sudsholmen. Hemnes IL. De røde drakter=Fellesskap. Maritimt. Strandsoner. Tanken. Lang historie. Kirkested. 1000-års-sted. Kirken. Sterk sentralskole. Jernvaren. Ramflåget. Hundneshåjen. Sundsalpene.

Gruppe 6

Båt. Jazz. Dugnad- og skaperånd. Håndverkertradisjon.

Gruppe 7

Fantastisk fin natur. Sørlandsidyll. Fjord-Land. Kompakt bebyggelse, bypreget. Båtliv. Festivaler.

Gruppe 8

Dødt på vinteren. Båt/båtbygging. Musikk. Kultur. Kreative folk. Festivaler.

Båtbyggertradisjon
Musikk/jazz
Kultur
Festivaler
Kulturhistorie
Industri
Dugnad/skaperånd
Naturskjønt
Samhold

KVIKKOPPGAVE # 3

“HVA er attraksjonsverdiene?”

Gruppe 1

Sjøfronten (Marina, Lapphella). Festivalene. “Småbyidyll”. Eldste kirkested i Ranafjorden. Kulturhistorie langs hele sjøkanten. Tusenårssted!

Gruppe 2

Nærhet til viktige funksjoner. Trygge små forhold (oppvekst). Nært bysamfunn, enkel pendling. Åpenhet. Kystkultur. Vakkert sted!

Gruppe 3

Sjøen “fjord og fjell”. Nærhet til naturen. Moloen. Lapphella. Museum. Jernvaren. Festivalene Julemarked.

Gruppe 4

(Ungdomsrådet: Kjersti, Sindre, Georg, Markus og Emil)
Jul på berget og Båt&Fjord. Hemnes Jazz. Konserter på Mat og vinhus. Da ferga var her (hjerter)

Gruppe 5

Jazz- og Bluesfestivalen (Hemnesjazz). Båt- og fjordfestival. Jul på Berget. Jernvaren. Sans. Lapphella. Ramflåget. Destinasjon for sykkelmiljø. Mileperlen. Fjorden (Hemnesbassenget). Strandpromenaden. Snorre Ranheim.

Gruppe 6

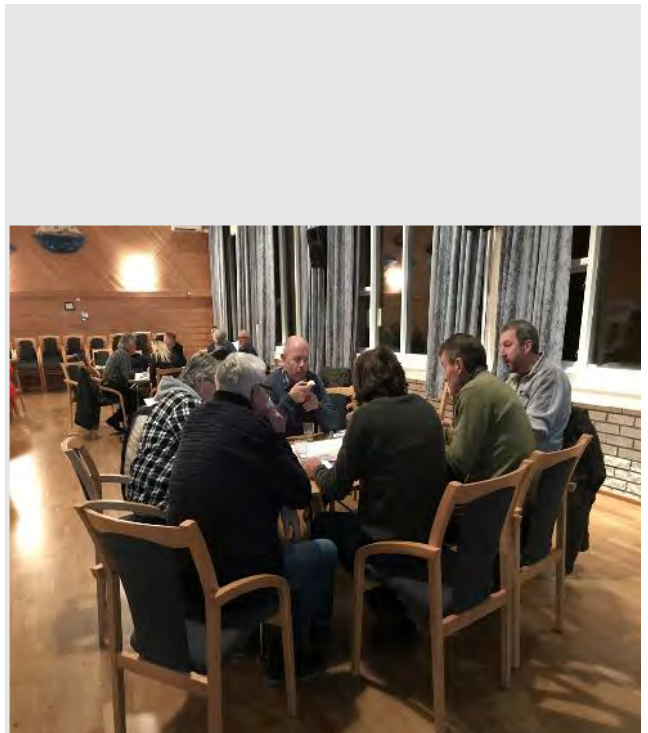
Lapphella. Gammel bebyggelse. Hemnesjazz. Båt- og fjordfestival.

Gruppe 7

Naturskjønt. Båtliv. Festivaler og konserter. Dugnadsånd.

Gruppe 8

Kunnskap om båtbyggertradisjoner. Sørlandsby på Helgeland. Festivaler. SANS og håndverk. Bosted: Industrierarbeidsplasser. Øystein Meier. Båthavna. Jernvaren/Jazzklubb.

**Sjøfronten!
Festivalene!
Hemnesjazz!
Jernvaren jazzklubb!
Båtkultur!
Kulturhistorie!
Lapphella!!
Strandpromenaden!
Naturen!**

KVIKKOPPGAVE # 4

“HVA er drømmene dine for Hemnesberget?”

Gruppe 1

Bevare og utvikle offentlig tilbud. Utvide og utvikle næringsliv. Økt bosetting - nye boligtomter og fortetting bebyggelse. Sjøfronten utvikles - økt bruk av sjøfronten.

Utvikle sentrum til et attraktivt og levende sentrum: Samvirkelagsbakken, Båtbyggermuseum, overnattingstilbud/camping, turisme (fiske, opplevelse) og bystrand.

Utvikle Præstengbryggene til nordnorges mest sjarmerende hotell.

Utvikle “Hotellbygget” til et offentlig og privat servicesenter.

Gruppe 2

Et knutepunkt for kulturliv, musikk, kunst og håndverk. Kunst, kultur og opplevelser. Gode private og kommunale servicefunksjoner - skole, barnehage, helsesenter, eldresenter og sykehjem.

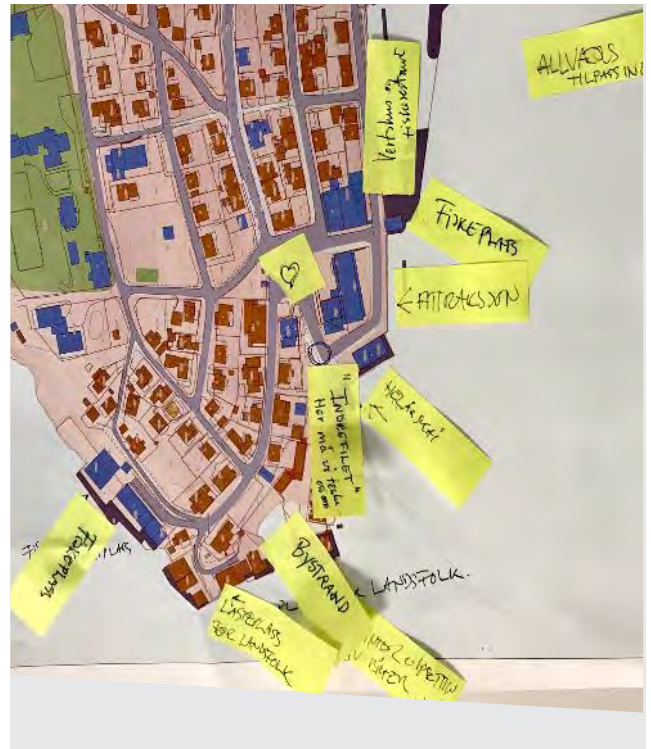
Gruppe 3

LEVENDE HELE ÅRET (lang vinter)

At små og store bedrifter overlever. Flere arbeidsplasser. At mange flytter hit og blir boende. En opplyst lang strandpromenade med møteplasser for store og små. Levende HELE året. Belysning (for opplysning og stemning). Utekunst. Bystrand i ‘åsfjæra’. Økt turisme. Flere samlingspunkter (for store og små). Finere torg (mange muligheter!!!). Bedre parkering, gjerne under bakken. Opplevelsespunkt inne i Tanken.

Gruppe 4

En plass der ungdommer slipper inn gratis og kan møtes på ettermiddagene. Åpen hall slik som den på Bjerka. Flere butikker, kafeer som er billigere. Nytt klubblokale (større). Sitteplasser ved havet. Samleplass på torget. Grøntområde flere steder. Konserter for folk under 18 år.

Utvikle næringsliv
Økt bosetting
Attraktivt og levende sentrum
Steder for ungdommer
Knutepunkt for kulturliv,
musikk, kunst, håndverk
Utvikling av sjøfronten
Mange møteplasser
Økt turisme

forts. KVIKKOPPGAVE # 4

“HVA er drømmene dine for Hemnesberget?”

Gruppe 5

Styrke de gode kvaliteter. Øke overnattingkapasitet. Økt fokus på turisme/reiseliv. Flere festivaler. Tilrettelegge for fritidsturisme - lavterskel (kajakk - sjøkurs). Oppgradere eksisterende og skape nye uteoppholdsarealer. Mer vitalt sentrum. samle stedets tjenester rundt/nært torget. Aktivere strandsonen. Blåse liv i Præstengbrygga og “Hotellbygget”. Kulturarena Lapphella.

Våre drømmer går i oppfyllelse!

Gruppe 6

Nye arbeidsplasser som tiltrekker ungdom (å la arkitektfirma). Reiseliv - fiske/hav/kajakk. Promenade langs vannfronten. Fyller Præstengbrygga med kultur og aktivitet, og overnatting og glass mot fjorden. Båt- og kajakkbyggekurs.

Gruppe 7

Oppgradere Lapphella følge vedlagte forslag - illustrasjon av Tore Furuhatt. Åsfjæra. Opprettholde våre fjordområder som fritids- og sportsfiskeområder. Sjøgata å la Mosjøen. Levende båtbyggerhistorisk museum/aktivitetssenter: Båtsamling, reparasjoner og båtbygging. Innbyggere nok til å oprette offentlig tilbud - å la legesenter, sykehjem osv. Større butikktilbud. Kunstløype i sammenheng med Kråkvikodden. Næringshistorisk løype langs strandpromenaden. Ta vare på eksisterende næringsbygg og brygger (kaianlegg). Præstengbrygga. Tilrettelegge for fiskeplasser i planområdet (moloen og fergekaia). Undervanns-opplevelsessenter Fiskebrygge - for turisme og lokalbefolkning. Møtested kyst - innlandskultur.

Gruppe 8

Kreativ plass. Aktivt båtmuseum som formidler praktisk kunnskap og historie. Like aktivt sentrum som på 80-tallet, mange butikker. Sentrumsnært værbeskytta 'hengeområde' for ungdom (12 år og oppover). Hotell/rorbuer med konferansefasiliteter. Fiskerestaurant. Zipline fra Ramnfloget til Torget/marinaen. Været. Sterk merkevare. Tanken som overnatting med glassfasade.

forts. KVIKKOPPGAVE # 4
“HVA er drømmene dine for Hemnesberget?”

For å drømme må man ha påfyll

Kamkaka, sannsynligvis verdens beste brød..

Gruppene presenterte noen av sine drømmer:

- Båtbyggermuseum i Præstengbrygga
- Kulturarena og brygge for tradisjonsbåter på Lapphella
- Ranheimsbrygga som “kulturhus” og samlingssted
- Præstengbrygga: Åpne 3. etasje ut mot fjorden, vise håndverkstradisjoner innen båtbygging. Være et landemerke fra sjøen.
- Flere overnattingsplasser
- Eksklusivt spisested
- Møteplass, gratis (som klubben)
- Tilgang for ungdommer til stor hall, åpen med gratis inngang
- Strandpromenade
- Møteplasser for store og små
- Mologalleri - plassere enkle stativ, skifte ut bilder
- Liv og røre året rundt
- Skape liv i Hemnesberget sentrum
- Hotell/rorbu m konferansefasiliteter
- utvikle sentrale attraksjoner
- Overnatting
- Legge til rette fiskeplasser fra land
- Legge til rette for fin bystrand i Åsfjæra
- Hotell
- Leilighetsbygg
- Allværsplaner (50 soldager i året)
- Flytte båtmuseet
- Samvirkelagsbakken
- Kulturarena
- Torvet til et levende sted, også med grønt.

GRUPPEOPPGAVER (diskusjon)

Etter kvikkoppgaver før pause ble det valgt ut noen tema som utkrystalliserte seg som særlig viktige. Deltakerne ble delt inn i grupper.

Temaene for videre diskusjon og konkretisering var:

- **Hvor er de gode stedene langs vannfronten?**
 - **Hvilke kvaliteter har disse stedene?**
 - **Hvordan lage opplevelser/attraksjonsverdi?**
 - **Hva er de viktigste tiltakene?**
-
- **Skriv ned!**
 - **Tegn på kartet!**
 - **Prioriter!**

Gruppe "Barn og unge"

HVOR ER DE GODE STEDENE LANGS VANNFRONTEN? OG HVILKE KVALITETER HAR DISSE STEDENE?

1) Moloen

Kvalitet: Velstelt. Naturskjønt. Oversikt. Idyllisk. Fin å vandre langs og se på. Kjenne på været. Fiskeplass. Fint bygg.

2) Lapphella

Kvalitet: Bygningsmiljø. Historie - 1000-årssted. Fine konsertopplevelser i fin atmosfære. Grønn oase. Vakkert.

3) Havnehagen

Kvalitet: Tilgjengelig åpning mot havet. Offentlig.

4) Grøntarealet ved Båstua

Kvalitet: Fint grøntareal med kunst og lysatt camping.

5) Båstua

Kvalitet: Servicebygget/aktivitetsbygg som arena.

6) Promenaden

Kvalitet: Vandre. Treffe folk, trygg ferdsel, universell utforming, pent. Ser og opplever båtliv. Helheten. Kafe.

7) Husmorsnippen

Kvalitet: Veletablert, definert byrom, tilpasset myke trafikanter. Grønt.

8) Båten Remi Ketil

Kvalitet: Flott båt med stort potensiale

9) Tanken på Samvirkelagskaia

Kvalitet: Stort potensiale for kunstprosjekt.

10) Samvirkelagskaia/Industrikaia

Kvalitet: Kaia ligger sentralt i vannfronten ved båthavna, potensiale i å ta i bruk og forskjønne Tanken, båtplass for Remi Ketil, badeplass, vegg i vegg med Dykkerklubbens hus/brygge, like ved Sans.

11) Jernvaren

Kvalitet: Gode opplevelser. Fint konsertsted. God lyd. Fin atmosfære.

12) Ranheimbrygga

Kvalitet: Rarietetsmuseum, fint utenfor butikk/ opplevelse. Sol, vindstille. Drikke kaffe, spise softis.

Fra gjennomgang/diskusjon tema

forts. HVOR ER DE GODE STEDENE LANGS VANNFRONTEN? OG HVILKE KVALITETER HAR DISSE STEDENE?

13) Nedlagt fergekai

Kvalitet: Stort potensiale. Se en helhet med Ranheimbrygga.

14) Åsfjæra - Bystrand

Kvalitet: Siste naturlige strand og møtested for alle.

15) Private brygger/hus mellom Åsfjæra og Præstengbrygga.

Kvalitet: Vakkert hus.

16) Pestengbrygga

Kvalitet: Bygningsmessig kvalitet. Stort potensiale. Båtbyggerhistorie, krigshistorie, fiskeplass, tilgang til fjorden. kveldssol, rolig sted.

17) Bunkers

Kvalitet: Historisk verdi. Krigsminne.

HVORDAN LAGE OPPLEVELSER/ ATTRAKSJONSVERDI?

1) Moloen

Flere parkeringsplasser. Fiskeplasser på moloen.
Evt. endring av moloen (flere båt plasser, ca. 80).
Kunst og informasjon. Lyssetting.

2) Lapphella

Lapphella kulturarena: festivaler, konserter,
aktiviteter, åpne hus, levende museum, fred og ro.
Kai/bryggeanlegg. Systematisk stell/rydd/pynting.
Se illustrasjon Tore.

3) Grøntområde ved Båttua

Bruk av benker og blomster. Belysning.

5) Strandpromenaden

Lyssetting, lysdesign, kunst

8) Tanken

Kunst. Lysskulptur - Tanken? Utsiktspunkt. Lage
noe spennende innvendig (for filosofering/
kunstnere. Bevare tanken som et landemerke.

9) Samvirkelagskaia

Fylles ut for evt. senere gjenreising av bygg.
Fin utsikt. fint å bade. gjøre kaia mer attraktiv,
gjøre det penere med benker etc.
Gjør Samvirkelagsbakken il et eget punkt. Bygning
tilrettelegges for konserter for yngre.

10) Jernvaren

Opprettholdes? Utvikles?

11) Ranheimbrygga

Fylles ut og bygges hotell med undervanns-
restaurant. Fiskeplass. Kafé. Ungdom. Flytte
museum til Præstengbrygga.

12) Nedlagt fergekai

Potensiale for bygg, møtested for ungdom.

13) Åsfjæra - Bystrand

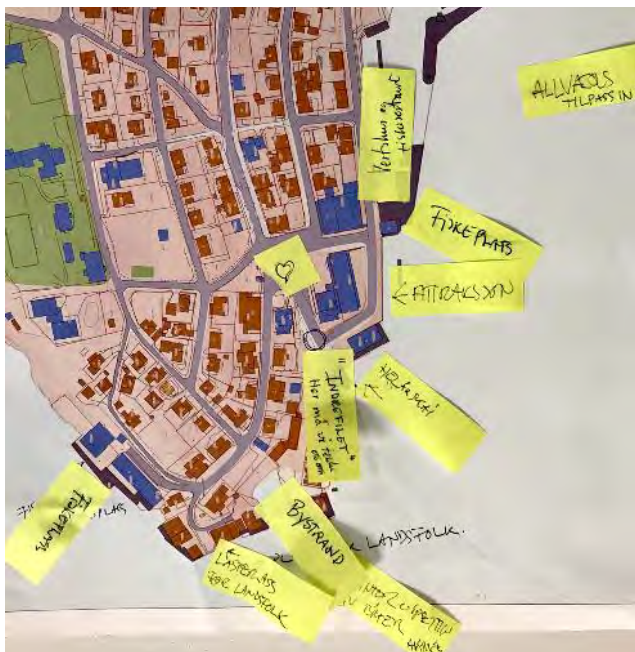
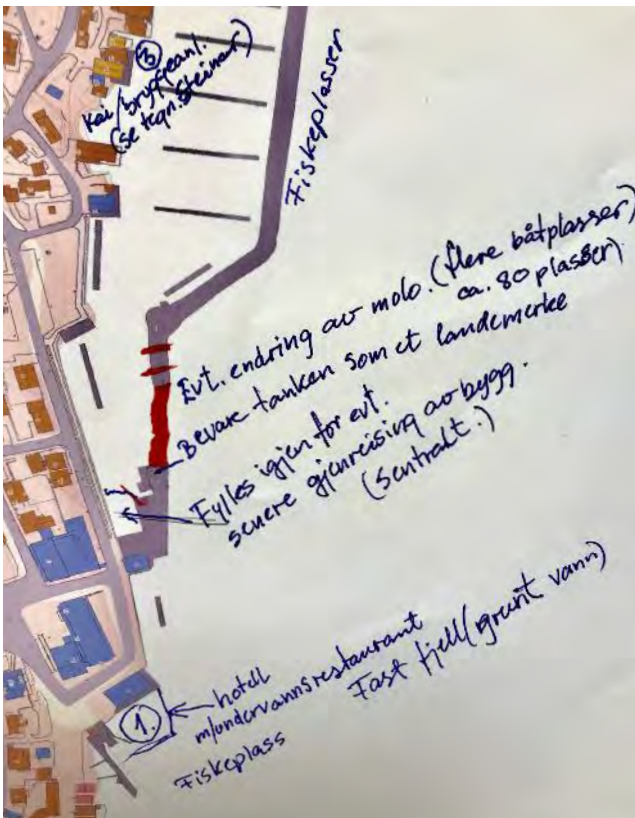
Tilrettelegging - naturlig møtested.

14) Præstengbrygga

Båtmuseum. Kurs om båtbygging. Konserter. Leie
av lokaler.

15) Bunkers

Kvalitet: Krigshistorie, rydde opp, kan brukes.

16) Gamle fergekaia - Ranheimbrygga

17) Gangsti

Gangsti helt ut til Hundnes.

Kvalitet: Se en helhet.

forts. HVORDAN LAGE OPLEVELSER/ ATTRAKSJONSVERDI?

Fra gjennomgang og diskusjon

- Strandpromenade fra moloen og til Prestengbrygga. Promenaden må få sitteplasser, fiskeplasser og båtbygge.
- Bystrand
- Utvalgte punkter langs sjøen som fiskeplasser
- Lasteplass for landsfolk
- Bygge leiligheter i større bygg langs sjøen.
- Utvikle Jernvaren for ungdom under 18
- Flytte Krestiankiosken
- Utvikle landsby-følelsen: "Kardemommeby langs Sjøgata".

HVA ER DE VIKTIGSTE TILTAKENE? PRIORITER!

- Ranheimsbrygga utvikles for alle brukergrupper, men med særskilt fokus på ungdom. Den må være universelt utformet.
- Lyssetting av promenade
- Tanken
- Kunstinstallasjoner
- Havnehagen
- Samvirkelagsbakken
- Lapphella
- Åsfjæra

GRUPPEOPPGAVER (KONKRETISERING)

Etter pausen med karnkake ble deltakerne inndelt i grupper etter følgende tema:

- 1) Båttradisjon/historie/friluftsliv båt
- 2) Møteplasser/uteopphold/strandpromenade/
Barn, unge, lek
- 3) Kunst/Kultur/Musikk/Lokal mat
- 4) Fjord og fjell/Natur/Reiseliv
- 5) Næringsliv/Trafikk/Parkering

- Definer målsetting
- Definer tiltak, prioriter
- Hva må man gjøre noe med?
- Hva kan man gjøre noe med ganske raskt?

Illustrer!

Ungdommer og voksne jobba svært godt i lag

Alle grupper presenterer i plenum!

Ungdommer presenterer tanker og ideer for Hemnesberget

BÅTTRADISJON, HISTORIE, FRILUFTSLIV BÅT

OVERORDNET MÅLSETTING

- Levende kyst og kystkultur

TILTAK

- Præstengbrygga - ta i bruk/aktivisere, vise båtbyggerhistorien. Vise båttyper fra den tidligste utvikling fram til plast og aluminium.
- Fritidsbåthistorien digitaliseres og vises fram!
- Henvendelse til Hemnes kommune og Helgeland museum.
- Utarbeide båtbygger-historiebok. Utgiver: Kystlaget Ranafjorden. Flere?
- Utarbeide kart med gode fiskeplasser- For fritidsbåtturisme.
- Sandefjæra tilrettelegges for tradisjonsbåter. Tradisjonsbåter kan legge til kai bygd i samme stil.
- Friluftsliv båt: Dragfortøyning/fastfortøyning.
- Småhavner for friluftslivsbåter i vik og i Ranfjorden.
- Søke midler.

HVA MÅ MAN GJØRE NOE MED?

- Præstengbrygga - ta i bruk/aktivisere, vise båtbyggerhistorien.

HVA KAN MAN GJØRE NOE MED GANSKE RASKT?

- Sandefjæra - tradisjonsbåter kan legge til kai bygd i samme stil.
- Henvendelse til Hemnes kommune og Helgeland museum
- Fritidsbåt-turisme: Lage kart med gode fiskeplasser

PRIORITERTE TILTAK

- Etablere interimstyre/samle inn penger med formål aktivitet på Præstengbrygga. Videre ordne med forsikring, strøm, eiendomsrett, etablere egenkapital (bank vil gi støtte).
- Kontakte kommunen. Ønsker tilslutning fra kommunen angående ivaretagelse av Præstengbrygga!
- Søke penger fra Kulturminnefondet.
- Undersøke andre midler å søke på.

Sterk innsats fra gruppa 'båttradisjon'.

MØTEPLASSER/ UTEOPPHOLD, STRANDPROMENADE/ BARN, UNGE, LEK

OVERORDNA MÅLSETTING

- Levende sentrum for alle

TILTAK

Møteplasser

- Holde klubben åpen, og den må være gratis.
- Tilgang til idrettshallen fredager, bruke hallen som møteplass.
- Samvirkelagskaia: Badeplass like ved, badestige (med tanke på sikkerhet)
- Ungdommens Hus

Strandpromenade

- Flere stiger fra vannet opp til land
- lage badestrand med badebrygge
- Stupebrett
- Nært til sentrum

Uteopphold

- Bygge amfi mellom COOP og hotell-bygget. Takoverbygd og med sofa, bord, stoler, stikkontakter og gratis internett. Varmekabler i gulvet så det ikke fryser is på gulvet om vinteren.

HVA MÅ MAN GJØRE NOE MED?

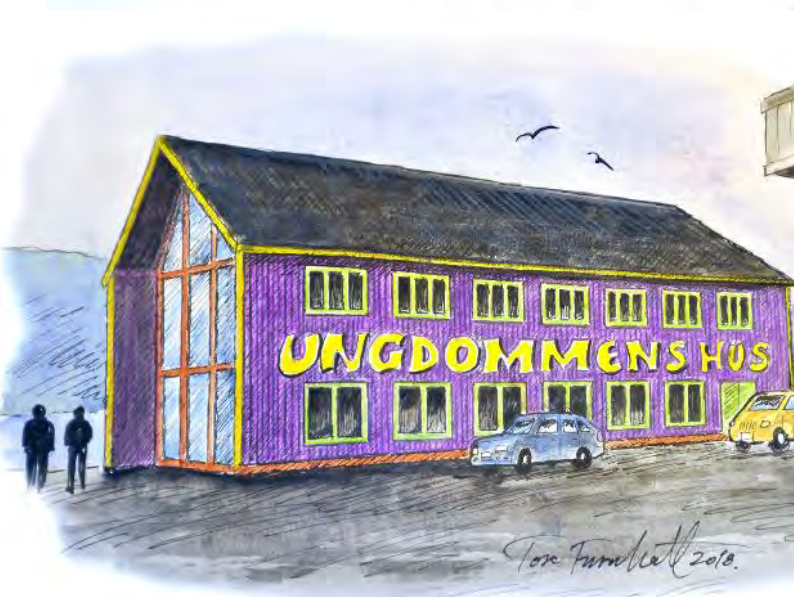
- Holde klubben åpen, gratis
- Tilgang til hallen, møteplass (spes. fredager)
- Tilrettelegge for ungdom i sentrum, steder å være, ute og inne, eks. bygge amfi.

HVA KAN MAN GJØRE NOE MED GANSKE RASKT?

- Holde klubben åpen, gratis
- Tilgang til hallen, møteplass (spes. fredager)
- Tilrettelegge badeplass.

PRIORITERTE TILTAK

- Holde klubben åpen, gratis
- Tilgang til hallen, møteplass (spes. fredager)
- Nedsette ei gruppe som jobber for ungdom spesielt. Finnes allerede?
- Kommunen initierer et eget arbeid med fokus på ungdom. Kommunen involverer ungdomsrådet om tiltak i sentrum.

KUNST/ KULTUR/MUSIKK/ LOKAL MAT

OVERORDNA MÅLSETTING

- Dyrke det brand som allerede er etablert.

TILTAK

- Økt tilrettelegging (økt profilering/synliggjøring)
- Få frem kvaliteter i bybildet: Eksteriør galleri
- Styrke lokale krefter, aktører, tema
- Lydinntallasjon
- Lavterskeltilbud
- Løfte oss opp en divisjon eller mer.
- Jam-session
- Utstillinger
- Profesjonalisering av tilbud
- Gatekunst - POESI
- STEDSNAVN: Kulturvei (?)
- Rød tråd - design (Profilhåndbok)
- Skulpturlandskap Nordland?
- Lokal festival m. musikere, kunstnere, lokal mat på agendaen. Tilrettelegge bedre for kommende/ynge generasjoner
- Etablere en kulturkomite (overbygning). Fascilitator.
- Prioritere ungdommen: Kulturskole, korps
- Skilt på Fineidfjord/E6 "Den gyldne blindvei"
- Skilting på stedet.

Galleri Moloen
Galleri Tanken
Galleri Tannlegehjørnet
Galleri Lapphella
Galleri 808
Galleri Torget

HVA MÅ MAN GJØRE NOE MED?

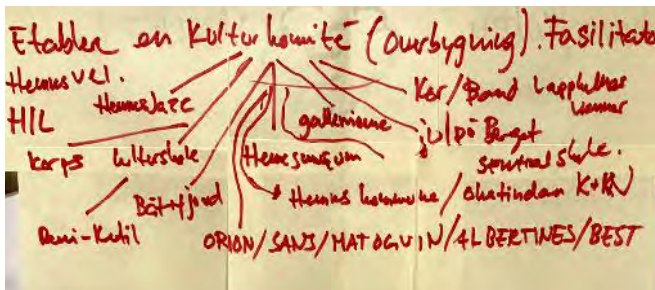
- Synliggjøre, tilrettelegge for (scener/arenaer/ galleri/restaurant/spisested)

HVA KAN MAN GJØRE NOE MED GANSKE RASKT?

- Etablere kulturkomite

PRIORITERTE TILTAK

- Prioritere ungdommer; kulturskole, korps
- Etablere kulturkomite

Etablere en kulturkomite - som en overbygning

FJORD OG FJELL/ NATUR OG REISELIV

OVERORDNA MÅLSETTING

- Få flere til å bruke områdene
- Flere tilbydere
- Flere turister
- Bade i havet samme dag du har besteget nordnorges høyeste fjell - bolyst

TILTAK

- Gjøre mer tilgjengelig
- Bruke Sundsholmen
- Ruste opp kaianlegg
- Vinterturisme - Alpint med båtskys
- Lys
- Mologalleri
- Opplyse om krigshistorie
- Bruke bunkere lovlig

HVA MÅ MAN GJØRE NOE MED?

- Overnatting
- Ruste opp samvirkelagskaia
- Flere som ønsker å drive aktivitetsturisme
- Sørge for at vi fortsetter å bo her
- Utsett for kajakk

HVA KAN MAN GJØRE NOE MED GANSKE RASKT?

- Light up Hemnes
- Grunneieravtaler
- Vinterturisme
- Bidra til oppmerksomhet rundt opplevelsesnæring - video
- Lage minnesmerke
- Skilting.

PRIORITERTE TILTAK

- ?

NÆRINGS LIV/ TRAFIKK OG PARKERING

OVERORDNA MÅLSETTING

- Opprettholde næringsaktivitet, utvikle opplevelsesnæring - vekst og utvikling. Legge til rette for nye næringer/mangfold.

TILTAK

- Fisketurisme. Bruke Tanken, Nettverk.
- Kajakkturisme. Bygdeutvikleren og Okstindan.
- Naturturisme: Lage en idebank i samarbeid med Bygdeutvalget/Okst. park.
- Kultur: Musikk. Park.
- Kunst, mat, overnatting. Bevisst og kreativ bruk av småaktører.
- Ivar Natres og NcP's interesser - samarbeid.
- Bruke lokale arkitekter.
- Bruke småaktører lokalt.
- Samarbeid med store bedrifter som NATRE, NCP.
- Unngå tungtransport i sentrum, hvis mulig.
- Definere soner som torget.
- Opprusting av torget! Forslag må komme raskt, innspill til reguleringsplan.
- Parkering: Ivareta næringsinteresser, men stimulere til folkehelse.

HVA MÅ MAN GJØRE NOE MED?

- Tungtransport i sentrum
- Opprette Idebank for naturturisme, i samarbeid med Tettstedsutvalget.
- Kultur, musikk, kunst, mat og overnatting
- Opprusting av torget.

HVA KAN MAN GJØRE NOE MED GANSKE RASKT?

- Opprette Idebank i forbindelse med naturturisme, i samarbeid med Bygdeutviklingslaget.

PRIORITERTE TILTAK

- Opprette Idebank for naturturisme, i samarbeid med Bygdeutviklingslaget.
- Soneinndeling av sentrum mhp. trafikk.

OPPFØLGING AV VANNFRONTEN PER I DAG:

22. november 2018:

Sak i FSK om støtte til å bruke arkitektkompetanse for Torget og Samvirkelagsbakken. Vedtatt totalt 140.000 kroner.

Se FSK-sak 89/18: <http://opengov.cloudapp.net/Meetings/hemnes/Meetings/Details/294761?agendaltemId=208346>

7. januar 2019:

En lokal arbeidsgruppe holder oppstartsmøte for å jobbe med konseptet «Hemnesberget – den trivelige blindvei» - utvikling av opplevelsesnæring, skilting mm. i tett samarbeid med ONK.

9. januar:

Okstindan natur- og kulturpark (ONK) holder oppstartsmøte i Bedriftsnettverket for opplevelsesnæring i Hemnes/Hemnesberget. Mimir (<https://mimir.no/Radgiverereiseliv>) har prosjektansvaret.

Støttes av Innovasjon Norge. Befaring med Polartours (buss/turoperatør <http://polartours.no/no>) og Mimir bl.a. på Hemnesberget i forkant.

15. og 16. januar:

Asplan Viak starter arbeidet med et skisseprosjekt for Torget på Hemnesberget, i samarbeid med Hemnes kommune, Tanken Arkitektur og arbeidsgruppa for utvikling av Samvirkelagsbakken

18. januar:

Møte med rådmann, ordfører, bygdeutvikler og eierne av Præstengbrygga.

25. januar:

Befaring på Præstengbrygga og møte mellom Hemnes kommune, eierne av Præstengbrygga og Helgeland Museum vedr. mulig samarbeid om framtidig Båtmuseum.

1. februar:

Søknad sendes om støtte til Mologalleri fra KORO-ordningen (<https://www.koro.no/arbeidsomrade/lokalsammfunnsordninga-lok/>). Vi har fått tilbud fra en lokal bedrift på utforming av stativ.

1. mars:

Søknad sendes om Stedsutviklingsmidler for Samvirkelagsbakken.

2019:

Bygdeutvikler følger opp innspillene fra workshopen og koordinerer arbeidet mellom kommunen, lokale aktører, Okstindan natur- og kulturpark og grunneiere.

Vinteren/våren 2019:

Bygdeutvikler deltar på Prosessleder-studiet i regi av Nordland Fylkeskommune, og har fokus på arbeidet med vannfronten.

Februar 2019:

Det er bl.a. planlagt en befaring i bunkersen med brannvesenet, kommunen, berørte grunneiere og lokale aktører for å se hva som må til for å kunne bruke den lovlig. Det vil også bli sett på leieavtalene vedr. bunkersen med OVF (går ut 31.12.2020).

Vår 2019:

ONK vil i.l.a. våren 2019 ta tak i prosjektet med å utarbeide historiske infoskilt som skal settes opp rundt på Hemnesberget.

OPPSUMMERING

Representantene fra Hemnesberget snakker som innbyggere i en liten by og deler i stor grad ideene av hva som skal til for å bli litt større, litt mer urban og få enda høyere bokvalitet på stedet.

Workshopens diskusjoner viser at det settes stor pris på det som finnes av treffpunkter i bygda, både utendørs og innendørs. Et trekk som er tydelig er at mange ønsker mer av kvaliteter en allerede har på stedet. Det knytter seg blant annet stolthet til kulturlivet, båtturen, naturen, friluftslivet, til landskapskvaliteter og til eksisterende næringsdrift.

Det er fint å kunne observere at under “gode steder på Hemnesberget” nevnes plasser som har opplagt utviklingspotensiale som offentlig sted, som for eksempel det gamle fergeleiet og røntområdet ved båtstua.

Landsbybegrepet som dukket opp i flere diskusjonen er treffende for Hemnesberget, og det kan være fruktbart å undersøke hvordan en kan gå videre med dette begrepet som identitetsskaper.

Hemnesberget er et sted med mye å bygge videre på. Det har et kompakt sentrumsområde, med strukturerte gateløp og bebyggelse, og med klare urbane kvaliteter. Rundt ligger landskapskvaliteter med stor verdi og som bidrar til å gi god livskvalitet for mange.

Ikke minst har Hemnesberget energiske og ressusterke innbyggere som ønsker å skape noe. Dette er nok bygdas aller største styrke.

VEGEN VIDERE

Det er mange prosjekter på ønskelista og et stort driv og stor vilje blant folk. Spørsmålet mange stilte til slutt var “hvordan prioriterer vi”?

Denne rapporten er ment som en “sikring” og nedtegning av ideer og diskusjoner. Det er behov for å gjøre en videre seleksjon og bearbeiding før neste store skritt tas. Forslaget om å utarbeide et flytskjema og en fremdriftsplan er fornuftig.

Til slutt må det legges til at disse workshop-dagene også har vært en påminner om den kraft som bor i hver og en. Vi håper det har inspirert folk til å tro på sine ideer og ta til handling for å gjøre Hemnesberget til et enda bedre sted å bo på, å besøke og drive næring på.

